

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad... / 12.
Franco per post... 14.

HICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIE

15 cents de regel
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

KORTE AANMERKINGEN.

Het is vermakelijk te zien, hoeveel waarde de *Tijdgenoot* in zijn nummer van den 2 Februarij heeft willen hechten aan een libel, dat het verhaal eener uitjaging van den duivel beschrijft. Dezelve heeft, ter meerdere verspreiding van de brochure, vermeent, het zijne te moeten bijdragen, en zijne lezers het vermaak geleverd, dezelve bijna geheel over te nemen. — Wij wisten niet, wat het blad bewegen mogt in dezelfs kolommen eene lezing te leveren, welke het in de brochure grypt. De aap springt eerst uit den mouw bij het einde des artikels, waar gemeld verhaal ten bewijs gebezigd wordt, om te betoogen van hoe groot belang het is, aan de beginselen van ons lager onderwijs vast te houden. — Wij noemen zulks vermakelijk; inderdaad gemeld schrift is een verhaal, dat door niemand geavoueed wordt. Het draagt noch onderteekening, noch goedkeuring; is uitgegeven niet slechts zonder toestemming, maar buiten voorkennis der geestelijkheid; is zelfs geheel vreemd aan Mgr. Laurent, wien men het in den mond legt; en heeft zeer zeker alleen het licht gezien, uit eene speculatie-zucht, welke de algemeen heerschende gelykheid der zinnen niet verontschuldigen kan. Het is een wapen moet dat ten gunste van de thans bestaande verordeningen op het lager onderwijs pleiten! *O lepidum caput!*

Het *Nederlandsch Nieuwsblad* van Zondag 5 Februarij het *Handelsblad* bestrijdende, heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal de les opgezegd op eene wijze, waartegen wij ons moeten verlicffen. Het heeft beweerd, dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal de voorstellen moet aannemen, welke door den koning op advies van den raad van State en zijner ministers voorgesteld, door de groote meerderheid der Tweede Kamer zijn goedgekeurd. De rol der Eerste Kamer wordt naar des schrijvers ondoordachte theorien verlaagd tot eene koninklijke machine, dat is, constitutioneel sprekende, tot een kabinet-machthe, welke de wil alleen van het ministerie in beweging brengt, in zoo verre en op die wijze als het ministerie zulks noodzakelijk acht. — Die schoone theorie wordt gegrond op de roeping dier Kamer,

welke in moeilijke omstandigheden den troon als een bolwerk omringen moet.

Het *Handelsblad* heeft die stelling uit de grondwet redeneerende omvergestooten. Men zoude daarop nog meer kunnen zeggen, vooral met zich op het standpunt te plaatsen, waarvan de ministeriële schrijver is uitgegaan. Misschien komen wij later hierop eens terug. Laat het genoegzaam zijn voor beden aan te merken; dat de gemelde schrijver het land weinig dienst doet, met de Eerste Kamer, welke toch zoo laag in de publieke opinie is aange-teekend, nog dieper te doen vallen. Het bolwerk des troons kon vooral door zulke middelen, wel eens niet veel meer dan eene spinneweb worden.

De *Arnhemsche Courant* van Donderdag vermaakt zich met de discussie welke de heer van *Dam van Isselt* heeft uitgelokt ter gelegenheid, dat de centrale commissie een rapport uitbrengende, voorstelde de nota's te doen drukken. (*) Wij zien niet in, dat het voorstel van den heer VAN DAM zoo bespottelijk is. Laat de centrale commissie haar rapport uitbrengen, en daarachter de ingeleverde nota's volgen; zal daaruit weder de oude »bajort van verwarring» geboren worden? Volatrekt niet. Het rapport zal het gevoelen der meerderheid uitdrukken; de nota's zullen de opiniën der minderheid kunnen doen kennen. En dit kan niet dan nuttig zijn. Het gezond verstand zal niet zelden aan de zijde der minderheid gevonden worden.

Zoo men derhalve het voorstel van den heer VAN DAM wil gispen, moet men zich uitsluitend bij den vorm bepalen. Art. 73 van het reglement van orde beveelt niet dat de ingeleverde nota's moeten gedrukt worden. De heer VAN DAM had derhalve moeten voorstellen dat art. te wijzigen; en wij hopen dat hij zulks doen zal.

Nog minder kunnen wij begrijpen, hoe de *Arnhemsche Courant* zooveel stof tot spotternij heeft kunnen vinden in de uitdrukking, welke door den heer VAN DAM en anderen gebezigd was, dat zich in de Kamer eene overheerschende oligarchie konde vormen. Dit is maar al te waar. Geheel ons verkiezing-stelsel leidt reeds al te veel daar heen, dan dat wij de pogingen niet zouden toejuichen, welke een achtenswaardig lid der Kamer aanwendt, om die strek-

king ten minste niet in den boezem der kamer te bevorderen. Zoo de kamer on-verhoopt het gevoelen der *Arnhemsche Courant* deelen mocht, zou welligt de gelegenheid geboren worden, dat ook de oligarchie des lands, op hare beurt, lagchen zou. Men vergete het spreekwoord niet: *rira bien, qu' rira le dernier.*

De individuele vrijheid is het eerste der grondwettige beginselen. Geen Koninklijk prerogatief kan daarop inbreuk maken. Wij hebben niet genoeg gezien, dat de Kamer dat beginsel gehuldigd heeft, met niet tot de orde van den dag over te gaan omtrent het verzoekschrift, ingediend bij de Kamer door den heer LUTTEN, officier van gezondheid te Terneuzen, zich beklagende reeds dikwerf te vergeefs zijn ontslag uit gemelde betrekking te hebben aangevraagd. De commissie, stelde voor tot de orde van den dag over te gaan; de Kamer heeft dit niet gewild; zij heeft het ter griffie gedeponoord, en daardoor met den heer VAN DAM de individuele vrijheid ook der officieren willen handhaven. Hoezeer het jammer is, dat het verzoekschrift niet naar den directeur-generaal van oorlog is verzonden geworden, verdient het toch opmerking, dat zulks slechts met eene meerderheid van 29 tegen 27 stemmen is geweerd geworden.

DUITSCHLAND

Van den Rijn 5 Februarij. De gedane verklaring door den minister Herdegen aan de Kamer der gedeputeerden van Wurtemberg, dat weldra de Noordelijke staten van Duitschland aan het Zoll-verein zullen toestemmen, heeft onder het publiek op nieuw de hoop doen geboren worden, de groote volyereeniging tot aan de zee uitgestrekt te zien.

Het is waar, dat, sedert eenigen tijd, de onderhandelingen met Mecklenburg en Hanover met kracht zijn voortgezet geworden. Ook van de zijde der anseatische steden zijn onderhandelingen aangeknoopt, naar alle waarschijnlijkheid om den grond te peilen. Maar men kan ook niet ont-eenen dat dit weldra, waarvan de Wurtembergische minister spreekt, niet zoo nabij is als het publiek zich wel verbeeldt. Alvorens het doel te bereiken moet men vele hinderpalen overwinnen. Wij spreken hier niet van Anseatische steden, wier treding tot het Zollverein onverwijdelyk is, zoodra de naburige staten hun daarvan het voorbeeld gegeven hebben, in weerwil van al den over-afkeer; maar wij hooren spreken van Hanover, waar niet alleen het hof, maar ook een gedeelte der bevolking zich tegen het ontwerp van vereeniging verzet, het schijnt evenwel, dat u eene ge-

(*) Zie ons nummer van 9 Februarij.

daar de den laatsten tijd eenen stap vooruit gedaan heeft. Koning Ernest August is eenigzins tot de toetreding van het Zollverein genaderd. De pogingen van eenen magtigen nabuur zouden tot dit resultaat niet weinig hebben bijgebracht.

(Kön. Zeitung)

Oostenrijk werkt tegenwoordig met iver aan de verandering van deszelfs politiek. Men weet dat het reeds besloten heeft, om ten dien einde overeenkomsten met Beieren, het groot-hertogdom Baden en Saxon te maken. Thans zegt men dat er met hetzelfde doel onderhandelingen met de administratie van Beuff en Taxaat te Frankfurt zullen worden aangeknoopt.

Deze overeenkomsten zijn gegrond op de wederzijdsche gelijkheid van port, en op de vrijheid van frankering.

Men betuigt ook in Pruisen het vurig verlangen om het gouvernement dit voorbeeld van Oostenrijk te zien navolgen, hetwelk waarschijnlijk vroeg, of laat zal plaats hebben.

Volgens eenen brief uit Belgrado van den 22 Januarij, heeft de russische ambassadeur te Konstantinopel eene nieuwe nota aan de verheven Porte ter hand gesteld, waarin hij verklaart, dat zijn gouvernement den nieuwen prins van Servie niet zal erkennen, en eischt dat hij zelf zijn ontslag zal nemen of dat de Porte hem zulks zal geven. De ambassadeur verlangt ook, dat men over eene nieuwe verkiezing onderhandele, ten einde te weten welke de ware wenschen van het Servische volk zijn.

Men schrijft uit Berlijn den 31 Januarij:

De belangrijkste tijding welke thans in omloop is, houdt in dat het wetsontwerp der echtscheiding door den Raad van state verworpen is.

ENGELAND

Mgr. Wiseman, coadjutor van Birmingham, heeft aan de Morning-Herald van Londen eenen brief gezonden, om zekere geruchten te logenstraffen, die door dit blad en andere organen van het protestantismus verspreid zijn geworden. Deze bladen hadden bewerd dat er ernstige moeilijkheden waren ontstaan tusschen de personen, die in Engeland het katholicismus omhelst hadden en hunne nieuwe godsdienstgenoten. Onder anderen zeide men, dat de Eerwaarde Heer Sibthorp geweigerd had zekere zaken uit te voeren, die door de kerk zijn voorgeschreven. Mgr. Wiseman logenstrafte deze geruchten op de formeelste wijze, en de heer Sibthorp heeft zelf aan verscheidene dagbladen geschreven om het belagchelyke van dergelyke veronderstellingen te doen uitkomen.

Twee geestelijken uit Dublin, de heer Laffan, van eene der parochien deser stad, en de heer O'Connell, secretaris der associatie van de voortplanting des geloofs voor Ierland, hebben van den Paus den titel van dokter in de theologie ontvangen.

De Iersche dagbladen vermelden vele bekeeringen, die in de laatste maand October hebben plaats gehad.

Het Katholicismus maakt merkwaardige vorderingen in de vereenigde Staten van Amerika, welke voornamelyk geheel protestant waren. In den Almanak van 1842 werd het aantal van Katholijken op 1,300,000 geschat. Het getal van kapellen en kerken de Katholijke dienst toegewijd, bedraagt 574 behalve 82 die in aanbouw zijn, totaal 656. De dienstdoende priesters zijn 572 in getal.

SPANJE

Volgens de laatste tijdingen uit Saragossa schijnt het zeer twijfelachtig te zijn of de infant, Don Francisco de Paula, tot gedeputeerde deser stad zal worden verkozen. De staatkundige gevolgen van deze benoeming zullen misschien minder wezenlyk belang hebben, dan men in het algemeen schijnt te vooronderstellen.

Er bestaat in den prins niet, dat naar het hoort eener partij gelijkt.

Het denkbeeld der gemengde candidatures is overal zeer toegejuicht, helgen een voortlecken

van den t ruggen op de eenyoudige met, die van nu af aan in de onmogelijkheid is eene anderheid te vormen. Alle hare pogingen zullen ontegenzeggelyk strekken om deze coalitie der tegenovergestelde partijen voor te komen.

Er is geen middel dat zij of profielant, of te doen denken dat zij alleen opwaakt en tot dit resultaat te geraken.

FRANKRIJK

PARIS 9 Februarij In 1830 had, zeide men eene revolutie plaats, om aan Frankrijk de waarheid der parlementaire instellingen te geven. In 1830 hebben dezelfde mannen die thans ministers zijn, en de hoofden van den opstand in 1830 waren, eene krachtige en zegepruende coalitie georganiseerd, altijd om aan Frankrijk het weldadige der parlementaire instellingen in hare geheele waarheid te doen genieten. . . . en hoever zijn wy thans, in 1843? . . .

De Kamer der pairs onderzoekt, als men naar toestaat, maar stemt niet; wanneer die steuniging de ministerieele aalmagt kan tlederen; dit heeft men met het regt van onderzoek gezien.

De Kamer der gedeputeerden onderzoekt, zoo veel zij wil; zij stemt zoo als zij wil; maar men telt haren wil niet, en zij wendt niet aan, om denzelven te doen eerbiedigen en over het bestuur der zaken te doen heerschen. Het zou ongetwijfeld beter zijn om zich even als de Kamer der pairs aan te bieden om niet te stemmen, dan om zjne stem in de steabus, even als in een graf, te begraven. (Univers.)

Wij lezen in den *Observateur des Pyrenées* van den 5 het volgende:

Laatsteleden Donderdag deden verscheidene personen, die liet gekleid, en die gewoon waren lange wandelingen te doen, eenen togt langs de heuvelen der bergen Gelas en Nordaster: in eens soort van vallei gekomen, waarboven de goederen van den Beer Montebello liggen, werd de hitte zoo sterk, dat onze heigende reizigers niet zweetsbedekt werden, en na eenige oogenblikken rust, besloten terug te keeren. Maar, alsorens weg te gaan, zette een hunner zijnen thermometer, dien hij bij zich had, in de zon en dezelve teekende 30 graden. Deze voor het jaargetyde buitengewone warmte, welke reeds verscheidene dagen geduurd had, verklaarde het vroeg uitkomen der planten; het gras was op de vlakke reeds beertijk groen; de maagdepalmen en de aardbeienplanten versierden reeds de boorden der vegen met hunne bloemen. Men verbeydde zich in het midden der lente te zijn.

Naauwelijks waren er veertig uren verlopen, of de koude deed de zehone bloemen verwelken; eene dikke sneeuw bedekte de reeds groen geworden velden, en de thermometer daalde tot onder nul, op dezelfde plaats, waar hij kort te voren op eene hoogte gekomen was, die hij gedurende de grootste zomerhitte, in de schaduw, zelden te boven gaat. In waarheid, indien deze ruwe verandering van meer dan 30 graden, geen nadeeligen invloed op de gezondheid had, zou niet wenichen, daarvan dikwijls getuigen te kunnen zijn.

Van gisteren morgen 6 tot s'nddag 12 ure heeft het wuyfendlyk geseeneyd, in weinige oogenblikken waren de dakken der huizen hiermede bedekt. Maar tegen twee uur brak de zon door; elk huis scheen een sneeuwval te zijn, door de sneeuw welke op de straten viel, en de ongelukkige voetgangers wit maakte.

De tijdingen uit Algiers van den 30 Januarij zijn gewigtig. Tachtig manschappen zouden bij Cherchell onthoofd zijn geworden door den magtigen staat der Beni-Mensser. Dit is zeker, dat de gouverneur generaal onmiddelyk over zee uit Algiers naar Cherchell is vertrukken, twee bataljons met zich voerende, en dat het geheele leger, cavalerie en infanterie, in afteyrt naar Coleah is op weg gegaan.

Zoo als wij hebben aangekondigd, is reeds de admiraal Roussin in de plaats van den admiraal Duperré bij het ministerie van marine. De Moa-

sur bevat dezen morgen het besluit van benoeming. Wij hebben gezegd dat deze keus bepaald was door de releyoering, welke de heer Roussin ten voordele van het Regt van onderzoek in de Kamer der Pairs had uitgesproken. Na de nieuwe afgeleene steuniging van de Kamer der gedeputeerden toen dit regt, is de benoeming in den admiraal Roussin eene ware uitteyng van het parlementaire prerogatief. Deze heer juist wat zij verdient; wanneer eene hooge instelling haren wil niet weet uit te voeren, noch denzelven te doen eerbiedigen, wapent zij alle geweld en alle verachting tegen haar.

Wij zullen herinneren dat het de admiraal Fousin, afgezant van Frankrijk te Konstantinopel, is, die de zaken van het Oosten op den tegenwoordigen voet heeft gebracht, zoo noodlottig voor de belangen van Frankrijk.

In 1839, na den slag van Nezib, was het de admiraal Roussin, die het initiatief nam van een gezamenlijke tusschenkomst der groote mogendheden tusschen Egypte en Turkije, eene tusschenkomst, die aan de overeenstemming van Europa, den invloed en de belangen van Frankrijk in het Oosten, heeft opgeofferd.

Eindelyk, de admiraal Roussin is minister van marine geweest in het Kabinet van den 1 Mei; dit is nog geen waarborg van standvastigheid en bekwaamheid. Ziedaar gebeurtenissen, welke niet zeer gunstig zijn voor de staatkunde, welke de admiraal Roussin op nieuw geroepen is als minister te vertegenwoordigen. (Univers.)

Eene ijselijke misdand heeft in het dorp Saint-Christophe, arrondissement van Libourne, plaats gehad. Een zekere Sandreau, reeds vroeger door de gerechtigheid gestraft, bedreigde sinds eenigen tijd zijnen vader. Op eenen donkeren nacht wapent hij zich met een dubbel geweer, dat hij dubbel laadt, met een pistool, en een lang van beide zijde snijdtend mes, beklimt eenen muur, verbreekt een blind, en betrint zich in de kamer zijns vaders. Op den grijsaard aan te leggen, het schot te lossen, was voor Sandreau het werk van een oogenblik. Bij hetk vatte slechts het aanrope vuur, en de vader, tot zijn eigen gekomen, werpt zich op den moordenaar op het oogenblik, dat hij het slot van den tweeden loop overhaalde. Een wantloepige strijd ontstaat tusschen den jongeling en den grijsaard, wiens krochten zich uitputten. Het is gedaan: de vader bezwijkt toen de buren toeschieten, zich tusschen vader en zoon werpen, en dezen laatsten bidden en smeeken, zjn schuldig voornemen te laten varen; maar Sandreau die nog altijd zijn geweer in handen heeft, zweert, dat hij niet zal vertrekken, voor dat hij zijnen vader het leven zal benomen hebben, er bij voegende, dat hij allen dooden wil, die het wagen zullen hem te beletten. Deze bedreiging doet allen terugdeinzen; maar de smeekingen des vaders werden zoo hartverscheurend, dat zij hen moed inboezemen en gelijkelijk op den moordenaar doen aanvallen. Deze springt achter uit, en schiet den tweeden loop af. Drie personen vallen, waar gevond een de borst en den buik, de overige omringen den moordenaar, grijpen hem vast en binden hem. De vrederegter ter plaatse gekomen, ondervraagde Sandreau, die met de grootste koelbloedigheid antwoordt, dat hij met het voornemen daar gekomen is, om zijnen vader te vermoorden, en dat het hem grieft daarvan niet geslaagd te zijn.

BELGIE

Gisteren had men te Antwerpen uit het Belgisch stoomschip *Antwerpen* een prachtig nieuw ruytig geloot, hetwelk zorgvuldig met paklienen omwonden was. De ballenballen, welke niet te veel op den schijn vertrouwen, en reeds bij onderwindig weten dat hunne in een tijtong, ja zelfs in de voering van het paklienen, verbodene koopwaren kunnen verborgen zijn, besloten hetzelve naauwkeurig te onderzoeken; zulks had voor hen een goed gevolg, want naauwelijks waren zij thansde begonnen, of zij vonden reeds vijf pakken

voornemen om als uit Indië, die zeer veel waarde hadden. Na een proces-verbaal in den verwich- ten vorm te hebben opgemaakt, zijn deze voor- werpen aangehouden en naar het entrepôt over- gebracht.

NEDERLANDEN

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dinsdag, den 11 Februarij.

Opening ten half drie ure.

In deze zitting is ingekomen:

1°. Eene koninklijke boodschap, begeleidende een ontwerp van wet tot intrekking en vervanging van den 6den Titel, 2de boek van het wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

2°. Eene koninklijke boodschap, begeleidende acht ontwerpen van wet, betreffende de tarieven van Justitie-kosten enz., in Burgerlijke Zaken. Deze ontwerpen, met en benevens de daarbij behorende memorien van toelichting, zullen worden gedrukt en rondgedeeld en naar de afdelingen van Decem- ber verzonden.

Deze acht ontwerpen houden in:

1°. Het tarief voor de Kanton-Regters en hunne Griffiers;

2°. Het tarief voor de Griffiers bij de Arron- dissements-Regtbanken, Provinciale Boven en den Hoogen Raad;

3°. Dat voor de Advokaten;

4°. Dat voor de Procureurs;

5°. Dat voor de Deurwaarders;

6°. Dat voor bewaarders, deskundigen en ge- tuigen;

7°. Handelt over de verevening der kosten van het regtsgoding;

En 8°. Heeft betrekking tot den tijd en de wijze der invoering van de tarieven.

Eenige ingekomene verzoekschriften, waaronder twee van Notarissen, houdende bedenkingen no- pens de wet op het zegel, zijn naar de daartoe benoemde Commissie verzonden; terwijl omtrent een ingekomen boekwerk het gewoon besluit is genomen.

Tot rapporteurs der wet op het Personel zijn benoemd: de Heeren Van Rosenthal, Van Golt- stein, Kniphorst, Luyben en Van Rechteren.

Naamens de centrale afdeeling is rapport uitgo- bragt, betreffende het ontwerp van wet tot aan- leg van eenen steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen. Dit verslag zal worden ge- drukt en rondgedeeld, en de discussien daarom- trent zijn bepaald op Zaterdag ten 12 ure.

Door de commissie tot de petitiën zijn eenige rapporten uitgebragt: onder dezelve bevond zich een van fabrikanten uit Roermond, nopens het tarief der regten van uit- en doorvoer. De Commissie stelt omtrent dit verzoekschrift voor, het deponeren ter griffie.

Een der leden verlangt tevens het rofvoel aan Zijne Excell. den Minister van Financien. De Heer Warin bestrijdt dit gevoelen. Eenige andere leden vragen daaromtrent het woord. De voorzitter doet opmerken, dat dikwerf, bij gelegenheid van adres- sen, discussien ontstaan over beginselen van hoog aambelang, die niet altijd dadelijk kunnen worden beslist. Hij proponeert mitsdien de conclusie in advies te houden tot eene volgende discussie. Dien- overeenkomstig is besloten, waaraan de vergadering is gescheiden.

-- De Afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich gisteren en heden on- ledig gehouden met het onderzoek der ontwerpen van wet op de successie en de patenten. Gisteren avond heeft de Centrale Afdeling over het 2de Boek van het Wetboek van Strafrecht beraadslaagd. Men verneemt dat het onderzoek over laatstgemeld ontwerp zoo verre is gevorderd dat tot het op- maken van het voorloopig verslag van de Centrale Afdeling zal kunnen worden overgegaan.

Uit het verslag der Centrale Afdeling giste- ren gearresteerd, nopens het daartstellen van eenen hoofdweg in de provincie Limburg, blijkt, dat de noodzakelijkheid eener goede communicatie van dat Hertogdom met de overige Nederlandsche ge- westen algemeen erkend wordt. Ook in het tij-

zonde belang der militair defensie van ons Vaderland, aan hetwelk Limburg, uit hoofde van dezelfs strekking aan beide zijden van de Maas en vooral uit hoofde van de belangrijke vesting Maastricht tot voorjaar moet strekken wordt de bedoelde weg als wenschelijk beschouwd. Het ontwerp heeft dan ook uit dat oogpunt den bijval van schier alle de leden der kamer weggedragen. De regering heeft in de bennette aan nader in- lichtingen grootendeels voorzien. De bedenkingen die nog bij sommige leden bestaan, zullen bij de publieke discussie op morgen nader worden ont- wikkeld, waarom wij het dan ook minder noodig rekenen, den verderen inhoud van het centraal verslag thans over te nemen.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten- Generaal van heden zijn ingekomen: eene konink- lijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, tot intrekking en vervanging van titel VI van het Tweede boek van het Wetboek van Bur- gerlijke Regtsvordering, en eene Koninklijke bood- schap, ten geleide van acht wets-ontwerpen, tot vaststelling der tarieven van Justitie-kosten in burgerlijke zaken. Deze wets-ontwerpen zijn ver- zonden aan de afdelingen voor de maand Decem- ber.

De centrale afdeeling heeft in dezelfde zitting haar rapport uitgebragt over de wet tot het aan- leggen van eenen steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen. De beraadslagingen over dat wetsontwerp zijn bepaald op zaterdag aanstaande, des middags ten twaalf ure.

Door de Commissie voor de verzoekschriften is rapport uitgebragt op onderscheidene adressen, waaronder een van fabrikanten in manufacturen te Roermonde, die beschermende regten ten voor- deele van hun fabriekaat vroegen. De Heer Michiels van Verduynen heeft de verzending van dit ver- zoekschrift aan Zijne Excellentie den Minister van Financien voorgesteld: doch vermits daarover eene meer breedvoerige discussie scheen te zullen plaats hebben, is deze zaak tot eene volgende vergade- ring in advies gehouden.

Zitting van Zaterdag, den 11 Februarij.

Opening ten half een ure.

In deze zitting is ingekomen:

1°. Eene missive van de Eerste Kamer, houdende kennisgeving, dat zij zich heeft vereenigd met het ontwerp van wet, betreffende de Maatschappij van Weldadigheid;

2°. Eene missive van Zijne Excell. den Minister van Buitenl. Zaken, houdende kennisgeving, dat de ratificatie van het tusschen België en Neder- land gesloten Traktaat, op den 5 dezer, tusschen de wederzijdse getolmaggigen zijn uitgewisseld;

3°. Een afschrift van de conventie van handel en scheepvaart, op den 5 November tusschen Ne- derland en België gesloten;

4°. Eene missive van Z. Exc. den minister van koloniën, begeleidende eene copie van het laatst bij de regering ingekomen verslag omtrent den staat van handel en scheepvaart op Java en Madura.

5°. Eene missive van Raden en Generaalmeeste- ren der Munt, houdende kennisgeving van het overlijden van den Heer van der Goes, Lid van dat Collegie.

6°. Een verzoekschrift van den Heer Tets van Amerongen, woonachtig te Utrecht, met verzoek om bij de vervulling van die ontstane vacature in aanmerking te mogen komen.

Is besloten den naam van den sollicitant, oven als van alle anderen die later zullen verzoeken in aanmerking te komen, op eene lijst van de solli- citanten te plaatsen.

Aan de orde van den dag is de discussie over het ontwerp van wet, betreffende den aanleg van eenen steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen.

Z. Exc. de minister van Binnenl. Zaken legt over het bestek van dien weg met eene juiste ra- ming van kosten.

De heer van Rechteren verlangt als nu, dat de discussie zal worden uitgesteld, ten einde de Ka- mer in de gelegenheid te stellen de eerst nu inge- komene stukken te onderzoeken.

Dit voorstel wordt bestreden door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken en den Heer

Brugg, ten gevolge waarvan de Heer van Rech- teren zijn voorstel intrekt, en de Heer de Man als eerste spreker het woord erlangt.

Genoemd lid verklaart zich voor de wet. Zonder zich te verklaren, is hoe verre de weg al dan niet met mindere kosten zou kunnen worden aan- gelegd, of de bestrijding met mindere kosten uit andere middelen zou kunnen worden gevonden, is hij van meening, dat de tegenwoordige staat van zaken in Limburg niet kan blijven bestaan. Hij beschouwt de wet dan ook uit een militair oog- punt van het uiterste belang. Ook in verband met de belangen der andere gewesten van het Rijk, acht hij den geprojecteerden weg van het uiterste belang en onmisbaar.

De Heer Michiels van Verduynen spreekt in den- zelfden geest. Zeer breedvoerig heeft dit lid de noodzakelijkheid, doelmatigheid, nuttigheid en het hoog belang van een geprojecteerden weg in de onderscheidene oogenpunten aangetoond.

De Heer Mensa bestrijdt de wet alleen uit een financieel oogpunt. Hij kan zijne verwondering niet ontveinzen, dat op een tijd, dat de toestand van 's Rijks schatkist de meeste spaarzaamheid vor- dert, de garantie van het Rijk voor eene geldlee- ning van circa een millioen wordt voorgesteld. Hij merkt op, dat de Staat op zich neemt de voor- ziening in het onderhoud van den weg, de aflos- sing en de betaling der rente van het genegotieerd kapitaal, en vrees dat, ter zake van dit een en ander, de begrooting van uitgaaf met f 50,000 's jaarlijks zal worden vermeerderd. Hij zal tegen de wet stemmen.

Den Heer van Hoorn van Burgh verklaart zich voor de wet. Hij acht dezelve niet alleen uit een krijgskundig oogpunt van het hoogste belang, maar daarenboven voor handel en nijverheid van het hoogste gewigt.

De Heer Bruce verklaart zich tegen de wet, om dat de begrooting bij het ontwerp gevoegd, het vereichte eener behoorlijke begrooting mist, en hij de instelling van bijzondere rijksfondsen met de geest en letter der grondwet in strijd acht.

De Heer van Rijkevorsel oppert onderscheidene bedenkingen van financieelen aard tegen het ont- werp. Hij zal des echter voor hetzelfde stemmen, indien de Minister van binnenlandsche zaken de verzekering geeft, dat de leening niet *beneden* pari zal worden opgesteld.

De Heer Luyben verdedigt de wet uit een staat- kundig oogpunt. Hij zegt, dat het niet kan wor- den ontkend, dat de gemoederen in het Hertogdom, niet ten gunste van Nederland zijn gestemd. De aldaar bestaande gemelijkheid zal door de aanne- ming van het ontwerp aanmerkelijk worden op- geheven en verbeterd.

De Heer van Dam wederlegt eenige bedenkingen door het lid uit Overijsel (Bruse) geopperd. Hij verklaart zich (even als de Heer van Rijkevorsel) tegen een overdreven stelsel van bezuiniging, daar waar het aanleggen van nuttige werken en ondernemingen betreft. Hij zal voor de wet stem- men.

Nadat nog de Heeren Romme, Luzac en van Rechteren voor, en de Heer Modderman tegen de wet hebben het woord gevoerd, en Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken dezelve breed- voerig heeft verdedigd, is het ontwerp bij algo- meene stemming met 7 tegen 5 stemmen aange- nomen.

Tegen hebben gestemd de Heeren: Verveij-Mejan, Modderman, Cost Jordens, Bruce en Mensa.

-- Eenig verschil van gevoelen ontstaan zijnde omtrent de geldigheid van geschreven documenten, ter vervanging van in het ongereede geraakte ver- voerbiljetten of quitantien, dienende tot bewijs van gedane betaling of debitering van accijns, en welke, bij terugontvangt ten Kantore der afgifte aanleiding moeten geven tot afschrijving op de rekeningen, zoo heeft Z. Exc., bij resolutie van den 6 Januarij laatstleden, te kennen gegeven, dat in het gegeven geval genoeg kan worden genomen, wanneer de vermiste biljetten vervaagen worden door eene door den ontvanger van het kantoor, ter plaatse alwaar de inslag en betaling

geschied is, af te geven en door den controleur, waaronder het kantoor ressorteert, te bevestigen verklaring op ongeperkt papier, inhoudende een letterlijk afschrift van dien stuk en het emargement van het register waaruit de documenten zijn afgegeven, terwyl, wanneer de documenten eerst moeten zijn verhuis gemaakt, weder zij door de betrokken arrondissement-inspecteurs wettig geveerd, de door den ontvanger af te geven verklaring ook van het vóór dien hoofdstuk behoort te worden voorzien.

INGEZONDEN STUKKEN.

AAN DE REDACTIE VAN DEN N. BRABANDER.

Operateur Des Revolvers et des pistoles honorificum est.

Het volgende heb ik te zeer der vermelding waardig geoordeeld, om niet ten verstaan kan uw geacht dagblad af te zenden. Dit rankte brand, noch Pruisen noch Engeland, maar den ongelovigen Chinese, die God, door een straaltje van zijne wonderen heeft willen verlichten.

Ten Brief van het laatst der vorige maand, wiens echtheid geen twijfel overtaaf, vermeldt uit Rome, hoe kortelings aldaar bij het genootschap tot voortplanting des geloofs, een officieel bericht is aangekomen, hoofdzakelijk van den volgenden inhoud: Een wonder glinsterend kruis, gelijk oertijds Konstantyn en nog een dergelyk in onze dagen Migné gezien heeft, is onlangs boven Nanking, met het beeld des Zaligmakers verschenen; dit kruis heeft zich aan de geheele bevolking niet eens, maar onderscheidene, achtereenvolgende dagen en dagelijks herhaaldelyk in de lucht vertoond!!! Het Zoo zichtbaar zoo schitterend wonder, is niet zonder gevolg gebleven. Elke aanschouwer, van den zuigeling om zoo te spreken tot den grijsaard, wierp zich voor het teeken des Heils voor den Verlosser onder. Men begreep wel is waar, eerst niet duidelijk, ten minste niet duidelijk genoeg, door welk gevoel, de meer dan twee miljoenen menschen der hoofdstad van Kianguan, getroffen werden; (omdat de Chiques niet dan nedergekniel, den keizer aanspreekt en zich op zijne knieën zelfs ter aarde werpt.) dan welhaast veropenbaardt zich dit gevoel, wanneer men de vergaderde menigte, van ardelingen heeft hooren trepen, ten einde, in de godsdienst van den gekruisten onderwezen te worden. Meer soortgelijke knieën zijn tevens boven andere steden in China gezien, welke wonderen den aandrift en wenschen, op het onduubdelzinnig hebben doen verliezen om gereselijke arbeiders; waarom dan ook de hoogw. Administrateur dien missie, aan de propaganda te Rome dringend verzoekt heeft. En ziet: bereids hebben zich twaalf Jezuïeten en nog een grooter getal leden der Dominicaanse orde, aangeboden, die welhaast zullen vertrekken, om op de puinen der afgoderij de godsdienst van Jesus Christus te stichten en de dwalingen van Confucius, van Lao-Kium en van Foë voor het licht en de leer der waarheid te doen wijken. Zoo, zoo eehnt Gods barmhertigheid zich eendragt over vele miljoenen zielen te willen ontfermen, en ter beschaming van het ongelooft, en der haters van het Kruis, in onze dagen ook, te willen toonen, dat het bloed der Martelaren, waarmede het heidensch China zoo zeer, zoo dikwyls, ja nog onlangs werd bevochtigd, even gelijk in de eerste tijden van het Christendom, als het zaad, is dergevoel, en dat ge nu magt, geen geweld geene woede bestand is, om aan het Kruis en de Kruisgezanten van den Godmensch het hoofd te kunnen bedden.

Heden overleed alhier, voorzien van de Sacramenten der Heilige Kerk, in den tenderdom van 48 jaren de Hoogwelgeboren Vrouwe Baronesse VAN DEN BOGAERDE VAN TER BRUGGE, geboren PAPEIANS DE WORCHOVEN gezegd VAN DER SPREKEN, die overleed den 11 Februarij 1843.

Heden overleed tot bittere droefheid zijner betrekkingen en talrijke vrienden, na voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten onzer moeder de H. Kerk, de Hoog Welgeboren Heer Louhrer, J. F. DE KUYPER, Lid der Ridderschap, der Provinciale Staten en der Commissie van Landbouw van Noord-Brabant, die overleed den 7 Februarij 1843.

R. K. Boekhandel te sBosch.

DE GEBR. VERHOEVEN hebben uitgegeven: *Korte Lessek en Gebden ten gebruike der Katholijke Jeugd. Ten vóórderle van den Armen door een R. K. Pr. voorzien met Kerhelijke Goedkenning.* 36 pag. 12. prijs per dazijn 75 Cents.

Dit werke is opgesteld ten dienste dier Scholen, welke bij moeting van het Beveluit van 1. M. 2 Jan. 1842, door de R. K. Geestelijkheid bezocht worden, om op een bepaald uur in dezelve voor de R. K. Kinderen Godsdiens-onderrwijs te geven. — hetzelfde bevat beknopt het volgende: *Algemeene Leeken-De Goddiensh. — Het Opstaan. — De Kerk-Predicatie en Catechismus. — De H. Biecht en Communie. — Bezoking van het Allerh. Sacramt. des Altaars. — De Kruisweg. — Devotie tot de H. Maagd en Moeder Gods Maria. — Viering van den Verjaardag. — Viering van Zon- en Fe-stdagen. — Gedrag bij de Processie. — Goden. Verzoekingten of Schietgebodes. — Het Lezen. — Eerbied aan Geestel. en Wereldlijke Overheid. — Eerbied aan Ouders. — Omgang met Broeders en Zusters. — Omgang met Dienstboden. — Omgang met andere menschen. — Omgang met arme menschen. — Gedrag in de School. — Gedrag aan Tafel. — Het Werk. — Het Spelen. — Het Gebed en (Befening des avonds.*

A. A. F. VERSTRAATEN, Openbaar Notaris in het Arrondissement's Hertogenbosch, gevestigd te Mil, zal, voor zijne principalen, in het openbaar opveilen en verkoopen: Eenen BOEW. H. O. F., genaamd Ravenberg, met bijbehorende BOUW- en WEILANDEN, DENNENBOSCHEN en SCHAARHOUT, gelegen onder Reek en Velp, zamen groot 22 Bunders, 64 Rooden, 24 Ellen, bijgedrukte Billetten in zeven koppen breeder omschreven. De Verkooping geschiedt in het Logement den Vergulden Roskam te Grave, gehouden wordende door Mejufvrouw de Weduwe SCHOONENBERG op Dondertag den 16 Februarij 1843, na den middag om 3 ure provisioneel, zullende veertien dagen daarna, en dan op Dondertag den 2e Maart 1843, op pub. en plaats voorschreven, de finale verkooping plaats hebben. Nadere Informatien te bekomen, ten kantore van bovengemelden Notaris.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN. ADMINISTRATIE DER DOMINIEN. PROVINCIE NOORD-BRABAND. AGENTSCHAP HERTOGENBOSCH. Openbare Verpachting van R. I. K. S. TOLLEN. DE AGENT VAN HET DOMINIUM TE HERTOGENBOSCH, zal als daartoe gemachtigd onder andere goedkeuring van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, staande van den Notaris JOHANNES DE BERGH, op Dinsdag den 7. Maart 1843, des vóór middag om 11 ure te Hertogenbosch, in het Stads-Koffijhuis, be-

doond bij W. R. E. G. E. R. S., voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, aanvang nemende met 31. Maart 1843, te middernacht.

VERPACHTEN, DE ONTVANGST DER TOLGELDEN, aan de navolgende Barrières; als: 1o. Op den grooten weg der 1e klasse, No. 3. (Gedeelte van de Maatschappij Brug, bewoosten Tilburg tot de Stal (Grave). a. De TOL, gekwoeteerd No. 3, naar de Maatschappij Brug onder Tilburg, met Woonhuis en Tuin. b. De TOL, gekwoeteerd No. 4, bewoosten Tilburg, met Woonhuis en Tuin. c. De TOL, gekwoeteerd No. 5, bewoosten Tilburg, met Woonhuis en Tuin. d. De TOL, gekwoeteerd No. 6, onder Udenhout, ter plaatse genaamd Krijtenheide, met Woonhuis en Tuin. e. De TOL, gekwoeteerd No. 7, onder Helroirt, met Woonhuis en Tuin. f. De TOL, gekwoeteerd No. 8, onder Vught, met Woonhuis en Tuin. g. De TOL, gekwoeteerd No. 9, aan het uiteinde van Hintham, Gemeente Rosmalen. h. De TOL, gekwoeteerd No. 10, onder Nuland, ter plaatse genaamd P. M. L. E. R. G. hoek, met Woonhuis en Tuin. i. De TOL, gekwoeteerd No. 11, de scheiding der Gemeenten Goffen en Heesch, met Woonhuis en Tuin. k. De TOL, gekwoeteerd No. 12, onder Heesch, met Woonhuis en Tuin. l. De TOL, gekwoeteerd No. 13, onder Schaijk, ter plaatse genaamd Schaijkschenhoek, met Woonhuis en Tuin. En m. De TOL, gekwoeteerd No. 14, onder Velp, met Woonhuis en Tuin. Voorschreven Twaalf TOLLEN zullen eerst in Massa en vervolgens in Perceelen worden aangeboden.

En 2o. die op den grooten weg der 1e klasse, No. 3. (Gedeelte van het Veer te Sleeuwijk, tot de Rivier het Oude Maasje). a. De TOL, gekwoeteerd No. 1, aan den Uppelichten Dijk, onder Sleeuwijk, met Woonhuis en Tuin. En b. De TOL, gekwoeteerd No. 2, aan den Nieuwendijk, onder Dussen, met Woonhuis en Tuin. Voorschreven Twee TOLLEN zullen eerst in Massa en vervolgens in Perceelen worden aangeboden. De Konditien en Voorwaarden zullen veertien dagen voor de VERPACHTING, voor een iegelijk ter lezing liggen, in het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement van Noord-Brabant; ten Kantore van den Notaris DE BERGH, te Hertogenbosch, alsmede in het Stads-Koffijhuis bij W. R. E. G. E. R. S., te Hertogenbosch; bij de Wed. VAN OERS, op de Markt, te Breda; bij de Wed. C. SCHOONENBERG in de Roekam te Grave; en bij de Wed. VAN ROESESSEL, in den Engel, te Tilburg. Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den ondergetoekenden AGENT VAN HET DOMINIUM, gevestigd in de Keizerstraat te Hertogenbosch. Hertogenbosch, den 10 Februarij, 1843. De Agent van het Dominiem voorvoord, H. W. VAN GRASVELD.

Ter hoek-en-Courant Drukkerij van H. A. A. BEAUCO.